

CATALUNYA SOCIAL

APARTAT 273

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5 - BARCELONA

TELEFON 1114

Essencial qüestió

El Manifest del General Primo de Rivera que porta la data ja per sempre famosa del 13 de setembre de 1923 senyala una qüestió en forma grata per als que des de CATALUNYA SOCIAL hem estat sempre atents a la defensiva contra l'increment esboggerrat d'un dels més terribles corcs socials i nacionals: el joc. El President del Directori Militar al final del paràgraf quart del memorable document, justament en aquell que cataloga les justificants de "l'acte que el poble sa demana i imposa", es refereix a "la feble i incompleta persecució al vici del joc", donant-nos a entendre que entra en la política del nou règim fer que la persecució sigui *enèrgica i completa*.

L'aplaudiment i la gratitud de tots els ciutadans rectes coronaran una acció forta i permanent que el nou Poder emprengui en coerció i eliminació radical del joc. Ara, a l'hora de l'enderroc de les conxorxes i pactes del vell règim, ara és l'hora també de l'enderroc definitiu d'aqueixa corrupció i del seu poder formidable.

Encara que no hem vist confirmada la nova de la crida del senyor Crespo de Lara a un dels llocs d'assessoria creats per la dictadura, l'apuntament del seu nom ens feu bon efecte perquè aquell distingit escriptor, diputat maurí, i ex-militar, ha exercit campanyes documentades, d'implacable acusació, amb seny, erudició i constància, des dels periòdics i des del Congrés, clamant per l'extirpació del cruel vici i per l'abolició de tot conveni amb ell. Nostres lectors recordaran els instructius memorials del senyor Crespo de Lara reproduïts o extractats a nostres columnes, i continguts també en el llibre de nostre redactor senyor Rucabado: "Contra el Joc i el Pacte amb el Joc."

El joc és el disolvent més actiu de la Pàtria, perquè ataca a la vegada el cor dels ciutadans i el patrimoni. Separa els individus del compliment del deure, els arrenca a la família, a la professió o carrera, a la funció social, a l'Estat, i ensemps esgruna les hisendes, aniquila homes i fortunes, destrueix els fruits del treball, evapora sous, jornals, mesades, rendes, i sovint hem vist liquidar-hi vergonyosament cabals i dipòsits sagrats de la riquesa pública. És el més antipatriòtic, el més antinacional de tots els vicis humans.

Per això el Govern del Directori militar tindrà al costat seu tota la simpatia, l'agraïment més fervorós, en la seva enèrgica i completa repressió del joc, i gran serà la joia popular en veure per fi clausurats els centres, tancats els casinos i disoltes d'una manera absoluta i definitiva les societats que són temples escandalosos del vici, que exercien fins ara en les costums i àdhuc en la política, un imperi tirànic, l'imperi dels immorals.

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

Encara del Cop d'Estat. El Rei s'ha cregut en el cas de declarar que desconeixia la preparació d'aquest esdeveniment, la nova del qual el sorprengué el mateix que al senyor Alba.

Aquest també procura sincerar-se de les greus inculpacions de que és objecte. El mateix ha fet En Silvela, en termes dignes; i En Prieto, molt malhumorat.

En Romanones s'ho ha pres tot bonament i sembla que ell en prepara algun altre de cop...

En Melquiades, l'heterodoxe, es mou molt i consulta els amics com si volgués fer-ne una...

En Sánchez Toca ha rebut el Cop d'Estat filosòficament.

En Maura, contesta les consultes que se li fan, sibiliticament com sempre, donant bons consells.

Ossorio i Gallardo, ha respòs bé al segon cognom.

Pradera actua de definidor de la nova era, i sembla que vol fer-ho bé.

En Lerroux no s'atreveix ni a parlar.

Els partits que podríem dir-ne incontaminats, i la que en diuen massa neutra, aplaudeixen quasi unànimement a En Primo de Rivera, per bé que certes mides inesperades i impolítiques han fet minvar simpaties de forta valoració política a la nova situació. Si aquesta obtingués l'ajuda i l'esforç de dites forces, la regeneració d'Espanya podria portar-se a cap sense cap temença. La força dels partits revolucionaris pervé tota de la debilitat dels governs.

L'actitud d'aqueixos partits (socialistes, sindicalistes, anarquistes), enfront del Cop d'Estat, és d'una perfecta sumissió.

El nomenament del general Anido per a sots-secretari (ministre de fet) de Governació, ve a éser un mur de contenció de tots els elements subversius.

Dels nous R. R. D. D. del Directori ha sigut molt aplaudit el referent a la suspensió del Jurat, una de les plagues més dolentes que ha sofert el país.

La premsa estrangera, en general, s'ha mostrat favorable al nou Govern.

Tota, unànimement, ha blasmat els partits enderrocats, als quals s'han adreçat tota mena de befes i condemnes arreu del món. I encara hi ha qui creu possible que reviscolin novament?

Mà de ferro ha de posar el Govern en l'obra de justícia i sanejament que està portant a cap. Si l'encert i l'energia no li manquen, el 13 de setembre de l'any 1923 serà de gaudi i bons records.

ESPANYA ENFORA

En la sardana que a l'entorn de Tànger ballen les nacions que el pretenen, acaba d'entrar-hi la dels ianquis.

Els Estats Units també volen tenir-hi part en el plet tangerí. Com més serem, més riurem, però hi ha ball per anys, encara que sovintegin les conferències.

Qualsevol convenç a França de l'injustícia de les seves pretensions ara que acaba d'imposar-les als germànics (cosins germans seus) prèvia una victòria diplomàtica sobre Anglaterra de les que formen època.

Alemanya s'ha donat a França sense condicions, per segona vegada. El viatge del primer ministre anglès a París ha estat la causa ocasional d'aquesta nova capitulació.

Ara veurem si En Poincaré és, ultra un gran patriota, un veritable home d'Estat. En les seves mans té la pau del món i, ço que és més important encara, l'esdevenir d'alguns segles.

Si es repeteix el cas de Versalles, on, després d'haver-la enganyada, Wilson, Alemanya fou obligada a signar la seva sentència de mort, el pervindre d'Europa i del món sencer serà més negre que una boca de llop... Tard o d'hora en aquest afer, Alemanya es rescabalarà, amb danys i perjudicis, el saldo espantós del compte-corrent que li obriren a Versalles si ara no es salda justament, cristianament, com va demanar fa poc Pius XI en una Carta famosa que bé podríem anomenar la Carta de la Pau.

Al voltant de la sociologia cristiana

Segueix la resposta al Sr. Joan Torrent (1)

II

No ignoro, mon benivolgut contradictor, no m'és lícit ignorar el brillant contingut de l'estudi de Max Turmann: "*Le développement du Catholicisme Social depuis l'Encyclique Rerum Novarum*". Però no és lícit tampoc a ningú voler ignorar el fet trist i desolador, però cert i positiu que a nostra terra, la "floració formosa", com vosté deia, s'ha resolt al menys a la planta més típica del jardí, l'arbre del sindicalisme catòlic, en una fructificació amarga i sagnant.

Lleó XIII, va publicar al 15 de Maig de 1891 sa augusta norma. Però, vuit anys després el diable inspirava a Aristides Briand un discurs que havia de tenir enorme ressonada, però encara més que fama, influència, formidable i sinistra. En el Congrés socialista de 1899, el llavors propagandista roig va fer la primera apologia, va "presentar" la creació d'un mijà de lluita social del qual ell mateix s'atribuïa sense embuts la paternitat: la vaga general. La vaga general, aparegué desseguida com a "terme lògic de l'organització sindical". Três anys després, en 1902, neixia definitivament, fruit de la tenacitat sectària dels anarquistes Pelloutier, Yvetot i Pouget (el teoritzador del sabotatge), la C. G. T., o sigui la Confederació General del Treball francesa, l'organisme revolucionari que durant vint anys ha sigut el centre, el model i l'ànima del sindicalisme obrer als països llatins. Quatre anys després, en 1906, un intel·lectual francès, Jordi Sorel, tan fort com Proudhon i com Marx, publicava ses *Reflexions sur la Violence*, estudiant la vaga general com a "mite", fent l'elogi de la violència obrera i refrescant amb un aparell filosòfic imponent, el principi marxista de la lluita de classes. Ni el mite de la vaga general, ni la filosofia sindicalista de la violència, ni la força de la C. G. T. han existit debades per a l'obrerisme catòlic. La dinàmica revolucionària creada després de l'Encíclica ha pesat més que el seny i que l'adhesió a aquesta, i sense donar-se'n compte, els sindicats catòlics i els sociòlegs cristians sos inspiradors, tot i mirant a Roma s'han deixat escalfar, a voltes fins a cremar-se, per la foguera de París.

Aquesta aparició de nous volcans ideològics,

posteriors a l'Encíclica, vosté dirà que poden haver exercit influència igual, o més intensa encara que en la nostra terra, en els sindicats i sociòlegs catòlics estrangers. I li contestaré que pel que vaig veient, en efecte la imantació del magnetisme revolucionari dins de la sociologia cristiana estrangera es molt extensa, i que en quan als programes i actuacions del sindicalisme catòlic d'altres països hi ha molt a dir i molt a discutir. Un exemple: l'acceptació general de la vaga, funestíssima equivocació de tants sociòlegs catòlics, es ben cert que no parteix pas de la Encíclica *Rerum Novarum*, sinó que és una irradiació de la filosofia sindicalista desenrotllada desde 1899.

Però, en fi de comptes el sindicalisme catòlic estranger m'és naturalment llunyà, mentre que el sindicalisme organitzat a nostra terra per elements reconeguts com a seguidors de la sociologia cristiana, m'és prou conegut i prou immediat per a que sigui fonamentat i l·legítim el judici que sobre d'ell tinc emès i sobre la ideologia que l'inspirava. I em ratifico en afirmar que aquesta ideologia i la pràctica que en brolla, tan conformes com vosté vulgui a la sociologia cristiana que vosté entengui, són cada dia menys conformes, cada dia més apartades de la Moral cristiana que vosté, i jo i tothom, tenim estricta obligació de conèixer.

El sindicalisme engendrat per la sociologia cristiana es pot dividir en dues branques: *confessional* i *no-confessional*. El primer, és evident que resulta el més ajustat a les normes directives, segons *El Siglo Futuro*, en l'article reproduït per mi aquí l'anterior setmana recordava. L'altre ha estat i és encara objecte de moltes discussions. El títol de *Sindicats Lliures* es una denominació tàctica que ostenten moltes associacions obreres organitzades per catòlics a França i a Bèlgica. Però sempre hem vist que els *Sindicats Lliures* francesos i belgues comencen per declarar explícitament que segueixen o al menys respecten la moral cristiana, encara que els seus adeptes puguin tenir altres creències, ésser indiferents, o

senzillament catòlics no practicants. Exemple lluit n'és el grup dels *Sindicats Lliures Femenins de l'Isère*, radicant a la ciutat de Grenoble (França) sobre els quals s'ha escrit suara una magnífica monografia (2), de la qual en deduiria l'infrascrit una adhesió a aquest tipus corporatiu... sinó fos que també admeten aquestos sindicats la vaga, caient en l'error fatal que enverina avui tota la sociologia cristiana, per influència del sindicalisme revolucionari, error que em faig un deure de combatre amb totes mes forces.

A nostra terra la branca *confessional* la representen les *Unions Professionals* o sindicats catòlics fundats a Barcelona pel Pare Palau. La branca *no confessional* és el *Sindicat Lliure*. És cert que no hem vist mai que aquest organisme acceptés oficialment i explícita la moral cristiana, però essent catòlics sos fundadors i directors, així com sos consellers, protectors i patrocinadors en diverses esferes, i havent sos verbs més significats fet sempre confessió pública de catolicisme i àdhuc invocat constantment els principis de la sociologia cristiana, el podem classificar com a fruit del sindicalisme catòlic.

Doncs bé, jo ara a vostè hauré de demostrar amb documents, dels quals aportaré aquí *no l'inventari*, sinó un *mostruari*, que tant pel grup *no confessional*, com pel grup *confessional* va devallant el sindicalisme catòlic a nostra terra — deixant de banda el d'altres païssos — cap a la destrucció de la moral cristiana en els individus.

Si jo conseguixo deixar ben sentat i demostrat EL FET del divorci pràctic i actual entre la moral cristiana i la sociologia de la mateixa denominació, quedis, senyor Torrent, si li agrada, amb la sociologia; jo em quedaré amb la moral.

* * *

Obrirem la breu revisió pel costat *no confessional*, pel *Sindicat Lliure*. I tota vegada que vosté, Sr. Torrent, és vingut a acusar-me gairebé d'indisciplina o bé de menyspreu a les normes de la jerarquia eclesiàstica, començarem per a mirar si del costat d'aquesta corporació, protegida per la simpatia i per l'adhessió de la premsa catòlica de Barcelona (3), i de fet per la opinió de vosté en contra de la meua, trobarem gaire disciplina, obediència als prelats, i benevolença envers els sindicats catòlics-confessionals.

Es precis advertir que el periòdic *Unión Obrera*, orgue dels *Sindicats Lliures* de Barcelona és també portaveu dels del Nord (Navarra, Bascònia, Astúries), per haver-se federat amb els que allí fundà fa temps el P. Gerard amb igual nom, i que resulten ara amb igual esperit. En aquelles terres existeixen també sindicats catòlics con-

fessionals, i a aquestos els Lliures han declarat una guerra que certament cap honor fa a la sociologia cristiana, i cap profit en resulta per la moral cristiana, que és més important. Aquí van uns textos on les irreverències, i les actituds de rebel·lió contra els Bisbes, els insults contra les organitzacions nominativament catòliques i les excitacions a la persecució dels seus adeptes, es combinen amb notes de la més agosarada irreligiositat. Una vegada més faig avinent que aquest recull no es un *inventari*, sinó un *mostruari*.

"Tenga entendido que nosotros, que también fuimos Católicos Libres, hoy somos Libres a secas. Ay, y no queremos consiliarios que coarten nuestra santa libertad [subratllat meu] ni protecciones que nos oprimen!" (*Unión Obrera*. N.º 33. 11 Nov. 21. 4-pàg. 1.ª col.). "Los sindicatos católicos... no solo son amarillos [l'insult més greu en boca d'un sindicalista] sinó también unos *farsantes*" [subratllat a l'original]. (U. O. Número 37. 10 Dic. 21 4.ª-pàg. 3.ª-col). I al mateix article: "¿I, a qué recurrir a la autoridad superior del Excmo. Sr. Cardenal Primado? [què diu a n'això, Sr. Torrent]. Bien sabe el Excmo. Señor Primado que la cuestión religiosa es cuestión en cierto sentido personal, y privado, [subratllat meu] y si bien la religión [...] es el alma y la vida de un pueblo que brota al través del suelo; en la cuestión obrera, si al menos se hiciera religión sería compatible, pero esa chapucería... amarilla! Nuestro Señor Jesucristo jamás diferenció en su amor los unos de los otros y solo desprecio los *fariseos* [subratllat a l'original], y esos sois vosotros. [Es refereix als obrers del *Sindicat Catòlic d'Aller* (Astúries)]." "*A casa de amarillos. El coto de Tolosa*" i "*Para un "vicario" sin "panroquia", un "sacristan" "chiflado" y dos "monaguillos"* són els títols ben significatius de dos articles del n.º 81, 14 Oct. 1922. En el primer hom ataca i omple d'injúries a la *Federación Regional de Sindicatos Católicos* de Tolosa i als eclesiàstics que hi intervenen, i al senyor Bisbe li diuen que "*El obispo no puede ni debe meterse en asuntos profesionales; no son de su incumbencia.*" [Què li sembla, Sr. Torrent?]. El segon és un garbuix de repugnants i *obscens* insults a elements eclesiàstics d'Aranguren. Ara ve un atac als *Sindicats Catòlics* de Barcelona: "También hay que sacar a luz ciertas artimañas del Sindicato Católico con el cual nos han confundido algunos memos (*sic*) y que para restarnos fuerzas y barrer para su casa ofrecía semanales en caso de paro y otras gollerías deliciosas." (N.º 42. 14 Gener 1922, 1.ª pàg. 2.ª col.) Altre paràgraf que li brindo, mon zelós contradictori!: "Dejad (4), de muchas teorías y descendad a la "práctica". Hagamos una obra positiva, puramente económi-

ca dejando cosas, y paliativos, que más cuadran en los "ministerios" de la religión y según hemos recogido de los labios del P. Rutten y que se ha extendido en el campo es "ridículo" e "irreverente" nombrar a un Sindicato con nombres propios de la Religión". (Signat per Simón Ezquiga, de Guipúzcoa. N.º 47. 18 Feb. 1922. 3.ª plana). "El Sindicato Católico [de Azcoitia, és] indeciblemente amarillo" (La màxima ofensa que pot proferir un sindicalista). (N.º 58. 6 Maig 1922. 4.ª pàg.). "A casa de amarillos. El coto de Toluosa. Huída del Padre Eyara" es el retol d'un altre escomesa, entre dotzenes, de la campanya ferrotge seguida contra el P. Saturio Eyara i els sindicats catòlics de Bascònia, publicat al n.º 85 (11 Nov. 1922) i és curiós fer notar que al mateix número s'inserta un article del Reverend Martín Rücker Sotomayor, escrit des de Cestona, fent un gran elogi dels Síndics Lliures d'Azcoitia i, de passada, dels de Barcelona. Al n.º 100, els Sindicalistes lliures recomanats pel P. Rücker Sotomayor i amb constant entusiasme defensats i aplaudits pel Dr. Blai Goñi, col·laborador adicte de *Unión Obrera*, tracten als Sindicalistes catòlics del P. Saturio Eyara, de "galopines, zamuecos, pelafustanes," "jauría de podencos," "seres ruines y despreciables", "mentecatos", "botarates" etc., etc. i ataquen el Bisbe de Vitòria, del qual diuen, en lletra majúscula, tal com jo ho reproduesc "CUYO CRITERIO Y MODO DE PENSAR (RESPETABLE TODO LO QUE SE QUIERA) ES TAN INFALIBLE COMO EL DEL MORO MUZA" (N.º del 24 Febrer de 1923, pàg. 3.ª). Al n.º 102, (10 Març 1923, 4.ª pàg.) ataquen al Canonge Magistral de Càdiç (5), al qual diuen "¡Farsante! ¡Asqueroso!" en un article que acaba amb la següent apostilla que em dol haver de transcriure pel cinisme anticlerical d'aquests... *deixebles de la sociologia cristiana*. Diu aixís: "Nota de la Redacción. — Después de recibido el artículo que antecede, llega a Barcelona la noticia de una serie de garrotazos llovidos sobre las costillas de los que acompañaban al cura idiota, el cual tuvo que arremangarse la sotana y echar a correr. ¡Camaradas, dadle agua de Carabaña! ¡Duro!".

La comensa a veurer clara, Sr. Torrent, la raó que jo tinc quan dic que la sociologia ens farà perdre la moral? La moral i la religió i tot! Escolti, per acabar avui (seguirém si Déu vol la pròxima setmana) un altre fragment preciós, més antic, que és del n.º 32 data, 5 Novembre, 1921, del mateix número on es fa a la primera plana un elogi del P. Rutten, simultàni amb les següents paraules, a quarta plana, dirigides "A la dependencia mercantil" per un tal "Augusto

d'Alemanya", i jo subratllo: "Queremos hombres sin atavismos, sin prejuicios tradicionales, SIN EDUCACION DE CONFESIONARIO. Queremos una juventud con firmeza en la voluntad, con virilidad en el sexo [i perdonin altra vegada vosté i els lectors la cruesa de la cita. Altrament els mòvils fisiològics i obscens són a cada pas invocats per aquestos... sociòlegs, sens dubte a manca de més nobles estímuls] y con audacia en el pensamiento."

El qui sotscriu, membre de la dependència mercantil barcelonina, ple d'atavismes, rublert de *prejudicis tradicionals i format amb educació de confessional*; demanant a Déu fermesa per a la voluntat, llum per als ulls, bons sentiments per al cor, i rectitut per al pensament, ha promès treballar mentres visqui per a trencar els ponts per on s'introdueixen en el camp cristià la ofuscació mental i la perversió d'ànima següents dels greus errors revolucionaris engendrats en aquesta darrera època.

R. RUCABADO

(Seguirà.)

(1) Veure el número de la setmana anterior. Em cal corregir una errada d'impremta que desfigura el sentit d'un important període; per haver sortit una conjunció copulativa en lloc d'un signe de demostració. El segon paragraf de la pàgina 5, primera columna, ha d'acabar així: «I sobretot, que davant de l'escomesa furienta de la revolució socialista, no ofereix ja [la sociologia] muralla prou potent contra l'error, el verí terrible del qual no pot ja combatre's amb eficàcia sinó des del castell inexpugnable i única posició que verament domina tot el camp: la moral religiosa.»

(2) *Les Syndicats Libres Feminins de l'Isère*, per F. Guerry. Un volum de 412 pàgs., Grenoble, 1922.

(3) V. p. e. *El Correo Catalán*. 5 agost 1923. Editorial: «El conflicto de Banca y Bolsa».

(4) «Dejad»... les errades gramaticals tal com surten.

(5) Que en uns sermons a Pamplona havia censurat els Sindicats Lliures, perquè s'havien llevat el nom de Catòlics.

LLIBRE NOU

ANGOIXES SOCIALS

PER R. RUCABADO

Un volum de 200 pàgines :: Preu: pessetes 3'50

Pot demanar-se a aquesta Administració o bé a l'Editorial Poliglota, Petritxol, 8, Barcelona.

COMENTARIS

La transcendència dels moments actuals

La corrupció de la política espanyola

CATALUNYA SOCIAL no és un periòdic partidista i, per tant, pot comentar els fets actuals amb complerta llibertat i independència. No es vegi, doncs, en els nostres comentaris una finalitat política, sinó un desig patriòtic de reflectir damunt d'aquestes planes la posició espiritual d'un gran sector d'opinió.

No és cap secret que la política espanyola estava corrompuda. La majoria dels homes que han governat han tingut la paraula patriotisme a flor de llavi, però tenien més en compte els interessos particulars que no pas els interessos generals. Els partits turnants eren una cleda en la qual no podien sinó entrar-hi els amics i els familiars. El país restava sempre al marge de les lluites polítiques, perquè sabia que els polítics professionals esgrimien les armes de la polèmica i de la diatriba no per a menar el poble per camins de prosperitat i de grandesa, sinó per a satisfer les seves concupiscències.

Seria, però, injust blasmar l'actuació de tots els polítics. Nosaltres no blasmarem mai els homes públics en bloc, car sabem que la política és l'art de governar. Un poble que no té grans polítics, no serà mai un gran poble. No n'hi ha prou amb ésser honest i honrat; cal saber governar i tenir capacitat política.

Els enemics de tots els programes polítics tenen un concepte material de la vida. Una col·lectivitat sense ideals i sense bandera, no és sinó un conjunt d'homes materials i abjectes. Els homes que no porten dintre una vibració espiritual i la llum pura d'un ideal, malgrat la seva concepció arbitrària de la política, si fosin cridats a governar no farien sinó que un seguit d'atzagaïades. La política és, doncs, una tècnica i no sabem cap poble del món que n'hagi pogut prescindir.

El gest del marquès d'Estella

Contra la política vella i caduca calia una organització forta i poderosa que la fes tron-

tollar i que aconseguís fer-la caure trossejada per tal que mai més pogués alçar el cap. El marquès d'Estella, amb la força organitzada de l'exèrcit, aconseguí foragitar del govern els homes que ens portaven a la decadència i a la ruïna. Tots els homes honrats varen creure que s'anava a arreconar per inservible un règim que ens empobria i sense tenir en compte qui eren aquells que s'atrevien a foragitar els prevaricadors a cops de fuet, com els mercaders del temple, varen exterioritzar llur entusiasme. El manifest que signava en representació de l'exèrcit el marquès d'Estella, feu sospitar que anava a començar un intent de regeneració política. Gairebé tota la premsa va acollir-lo favorablement. Els homes de representació social varen posar-se al costat del Capità General de Catalunya. Aquest, en ésser acomiadat, digué en veu alta, per tal que tothom pogués copsar les seves paraules, que anava a Madrid a començar una obra regeneradora i que serien castigats els polítics prevaricadors.

El poble te els ulls fets en el Directori

Fins ara els polítics que foren acusats públicament no han estat hostilitzats. El senyor Garcia Prieto rebé una carta molt amable i efusiva, que ha estat publicada damunt de tots els diaris d'Espanya, del President del Directori. El senyor Alba és a l'estranger, però no ha estat processat i, per tant, pot tornar quan vulgui.

Nosaltres no som pas partidaris dels procediments de rigor i, per tant, no demanem el cap dels polítics prevaricadors, però desitjariem que s'exigissin responsabilitats a aquells que han fet servir la política per a enriquir-se. No ens entusiasme que hagin estat acomiadats uns quants funcionaris que no prestaven servei. Tot això són petites anècdotes. No són pas aquestes les despeses que arruïnen al país. Cal fixar l'esguard una mica més lluny..

Prudència i serenitat

En els moments actuals, cal una gran prudència. Els elements que avui assumeixen la responsabilitat del poder, cal que no es deixin temptar per aquells que voldrien aprofitar la seva força per a destruir allò que sempre han odiat.

Coneixent la ideologia dels militars, trobem natural i lògic que combatin aferrissadament el separatisme, però creiem que seria una error lamentable que amb el pretext de combatre els separatistes es combatés a tots aquells que defensen i estimen l'espiritualitat de Catalunya.

La llengua catalana no és una invenció dels catalans. El poble ha anat plasmant-la a través dels segles i ha sortit formosa de les seves mans. Si fos una ficció es podria combatre, però com que és carn de la nostra carn i sang de la nostra sang, la portem tan arrapada dins del nostre pit, que no morirà mai. Trobem també natural que es perseguixin les banderes separatistes, però cal tenir en compte que les quatre barres tenen una tradició gloriosa i, per tant, mereixen consideració i respecte.

Si és veritat que existeixen nuclis separatistes, no se'ls combat pas prohibint hissar la bandera catalana i restringint l'ús de la llengua nostrada. Aquestes coses fan sangnar el pit de tots els catalans.

Els veritables culpables

Els diaris representatius de la vella política tiren pedres a la teulada del veí, sense adonar-se que ells la tenen de vidre.

Si els homes que els sostenen i els inspiren, haguessin governat patriòticament, l'exèrcit no els hauria foragitat del poder. Malgrat haver estat bandejats violentment de la política, segueixen aferrats als vells costums. En comptes d'esmenar-se s'entenen a hostilitzar els catalans. Fan com alguns pecadors que no s'esmenen mai perquè creuen que el predicador sempre parla pels altres.

Els catalans no són responsables de la corrupció de la política espanyola. Si alguna vegada algun català s'ha atrevit a traspassar la llinda de la cleda política, li han fet impossible la convivència amb els partits tur-nants. La responsabilitat, doncs, és dels polítics centralistes. Ells repartien els càrrecs entre els individus de llurs famílies i de ve-

gades la presidència esdevenia una mena de tutela paternal.

L'odi és negatiu

Els moments actuals són greus i, per tant, cal obrar amb molt de seny i prudència. Si el pit dels homes és tempestejat per fortes passions, fracassarà l'intent de regeneració política. Cal, doncs, que no es menysprei l'espiritualitat del poble. Per moltes concessions que es facin d'ordre material, no les agrairan aquells que per damunt de tot hi posen l'esperit. Catalunya estima el treball i defensa amb entusiasme la seva riquesa, però no és un poble materialista. Els que veritablement vulguin ésser amics del nostre poble, cal que respectin les manifestacions pures del seu esperit.

L'amor és constructiu i l'odi negatiu. No volgueu que el poble us obri els braços a cops de fuet, sinó generosament, espontàneament, moguts per la força indestructible de l'amor.

Si fracassés aquest moviment regenerador, o bé els polítics de l'antic règim alçarien de nou el cap o bé els enemics de la societat i de l'ordre aprofitarien la confusió dels primers moments per a erigir-se en dictadors. Cal que tinguin això en compte tots els homes que estimen i defensen la pau social, però cal també que els elements que avui assumeixen la responsabilitat del poder no abusin de la seva força i que respectin tot allò que ha estat creat pels segles i la tradició.

La força no ha dominat mai l'esperit. Déu ha donat unes ales tan amples a la nostra ànima, que no hi ha cap poder humà que pugui aturar la seva volada. Respectem-nos mutuament i la pau planarà damunt de totes les llars honrades. Aquietem les passions, esvaim dels nostres ulls les boires que els entenebreixen i procurem tots portar dins de l'esperit una mica de claror.

J. CIVERA I SORMANI

Aquest número de CATALUNYA SOCIAL ha passat per la prèvia censura

Els elements anarquistes

Mentre els anarquistes estiguin al davant de les organitzacions obreres, cada dia es plantejaran nous conflictes de caràcter social. Tota l'obra perturbadora dels sindicats l'han feta els anarquistes. Cal que això ho tinguin en compte els obrers.

L'anarquista aprofita totes les avinenteses per a expandir les seves doctrines destructores. La majoria de la gent no es dona compte de l'obra funestíssima que realitzen els capdavaners del sindicalisme. Llegiu el seu òrgan i veureu que en tots els articles hi traspua un odi satànic contra el cristianisme. Aquell paper infecte és l'aliment espiritual de moltíssims obrers. Hem d'estranyar-nos, doncs, que es cometin actes que revelin l'existència d'un nucli d'obers que han estat intoxicats per les campanyes anarquistes? La gent no es fixa sinó amb les pèrdues materials que originen les vagues. Certament que aquest és un factor que s'ha de tenir en compte per a l'equilibri de la nostra economia, però a nosaltres ço que ens interessa són els extralls que fan els anarquistes en l'ordre espiritual. Treballant un poble pot refer la seva riquesa, però si ha perdut la seva espiritualitat és molt difícil que pugui redreçar-se.

A Barcelona, trist és confesar-ho, els elements revolucionaris han pogut cometre impunement tota mena de felonies. L'obra anarquista la va començar En Lerroux. Aquest funest polític que avui actua gairebé com un perfecte ministerial, va escampar arreu de la nostra terra la llavor revolucionària. Vingué a Barcelona a complir una missió política i se li donaren facilitats per tal que pogués reeixir.

Actualment es segueix la mateixa tàctica amb els elements revolucionaris.

Si un jove en un moment d'exaltació dona un crit subversiu, és perseguit i empresonat. En canvi si un anarquista publica un article contra Déu i la societat, ningú el molesta. Podeu ofendre impunement a Déu,

però ai de vosaltres si us atreviu a injuriar el Cèsar! En l'ordre literari passa el mateix. S'ha suspès la representació d'obres històriques el valor literari de les quals no ens interessa escatir, i en canvi es deixen representar els vodevils més infectes! Un autor brut pot mercadejar amb les seves obres obscenes, i un poeta no pot representar les seves obres si tenen una determinada tendència política.

Com voleu, doncs, que a Barcelona hi hagi pau si un anarquista mentre no actui en català pot dir les aberracions mes grans damunt les planes del seu diari?

Tenim la complerta seguretat que si els directores de les organitzacions obreres haguessin estat homes afectes a l'espiritualitat catalana, aquelles ja no existirien.

Serà una casualitat, però tots els homes que estan al davant dels sindicats revolucionaris són enemics declarats de la nostra riquesa i de la nostra espiritualitat.

Er. conegut anarquista Peyró publicà un article a la revista "Espanya", hostil a Catalunya. Això és una cosa incomprensible.

En Peyró, segurament, si es fidel a l'ideari anarquista no deu creure ni en la pàtria ni en l'Estat, i no obstant parla de la nostra terra com un perfecte ministerial. Sembla que l'aspecte polític no l'hauria d'interessar, car si nega la pàtria i nega l'Estat, ha de negar forçosament l'autoritat i els poders constituïts. Doncs no es així Parla despectivament de Catalunya. El mateix fa En Pestània. Aquest senyor diu que la seva pàtria es el mon i no obstant odia brutalment la nostra terra. Que signifiquen aquestes incongruències? Com s'explica que aquests anarquistes es converteixen en defensors dels polítics governamentals que segons el seu ideari haurien de combatre?

Potser algun dia podrem desxifrar aquest enigma.

X.

Observant el cel

— Serà una nuvolada d'istiu o bé una tempesta purificadora?

Diari d'un estiuejant

La colònia de Vilaflorida

Els forasters de Vilaflorida son de bona jeia. Així com en altres indrets la colònia és diverteix com si hagués estat tot l'hivern engabiada, la de Vilaflorida és reposada i un xic sorruda. Aquí no hi ha hagut mai cap foraster d'aquells que en altres llocs en diuen animats que s'hagi atrevit a organitzar un ball castic. Una vegada un jove que tirava per gentilhome volia celebrar una festa d'aquelles que la gent s'hi diverteix de debó i els seus bons intents no varen reeixir. Les senyoretes havien de rumbejar mantons llampants i els joves pantalon cenyit i barret cordobès, però a darrera hora es va saber que el manubri no havia arribat i que en tota la rodalia no s'havia trobat un home que sabés pastar bunyols i churros. De totes maneres la festa hauria estat un fracàs, car la majoria de les senyoretes no volien dis-fressar-se.

Els estiuejants a Vilaflorida es reuneixen per categories i àdhuc per afinitat d'idees polítiques. Les senyoretes acostumen a passejar a bandades. De vegades les acompanya algún jove estudiant o bé algún fill de fabricant que el negoci li permet allunyar-se de la ciutat, i les fan riure dient qualsevol cosa insubstancial.

Hi ha foraster que fa molts anys que estiueja a Vilaflorida i no coneix sinó el casino i el cafè. Els lleven a les onze i se'n van a pendre un vermout o qualsevol beguda estimulant. Havent dinat tornen al cafè i passen la tarda jugant al tresillo. Per aquests forasters la vida es un llit al costat d'una taula. Quan arriben els primers freds retornen a la ciutat i a dintre seu no hi porten altra cosa que unes quantes copes de vermout. Tenien vora seu les muntanyes bellament ondulades els prats verds i les fontanelles clares i passaven les hores aclofats en una cadira de cafè.

Les donzelles son bones i honestes, però

moltes d'elles creuen que hi ha una moral ciutadana i una moral rural. Arriben a la font i seuen amb una gran indolència posant una cama damunt de l'altra. Les faldilles que porten son curtes i encara s'escurcen més, adoptant una actitud tan poc honesta. Però que els volem dir si us diran que la moral únicament ha d'observar-se a la ciutat. A l'estiu ens hem de divertir. Quan fan ball al casino les veuren dansar d'una manera tan poc edificant que hauren de fer un esforç per creure que són les mateixes donzelles que al matí heu vist devotament a l'església. Com que es moda ballar estil apache i fer ridícoles contorsions, accepten la moda sense tenir en compte les seves conseqüències. Moltes vegades he cregut que si a les donzelles que dansen grotescament se'ls obrís el cap no se'ls trobaria cervell. Altra-ment no es comprén que s'atrevissin a dansar d'una manera tan poc honesta. Cada vegada que hem presenciat un espectacle tan immoral, aquesta es la paraula, ens ha recat no saber manejar destrament els llapis, car hauriem pogut fer unes caricatures excel·lents que tindrien la virtualitat de fer morir de riure. Segurament si als casinos hi posessin grans miralls, potser no hi hauria tantes senyoretes entusiastes de la dansa. Quan es veurien unides tan estretament amb el ballador, si servaven encara una mica de pudor, baixarien el rostre avergonyides.

Una vegada vàrem preguntar a una dama molt respectable: com es, senyora, que permet que la seva filla estigui tota la nit als braços dels joves? Oh!, respongué amb molta naturalitat, ja sé que el ball és poc recomanable, però les noies, s'han de casar.

Però creu que les noies abans de casar-se han de massegar-se? Procuri senyora que la seva filla sigui admirada per la seva virtut i no per la seva lleugeresa de cames.

La senyora va esguardar-me somrient com volent dir: fill meu, no vius al món.

IGNOT.

DEL MOMENT

Feina a fer

No ens mou un desig de rabejar-nos amb els caiguts, però cal dir d'ells tot ço que es mereixen, per tal que mai més puguin alçar el cap i tornar a governar Espanya.

La Epoca ja no pot callar. Pretén defensar el partit lliberal-conservador, i s'atreveix a fer-ne l'apologia.

Es veritat que la major part de les malvestats que ha sofert el país, han ocorregut governant els liberals, però vol dir-nos *La Epoca* qui sostenia els partits liberals al poder i qui els obria les portes per assaltar-lo?

No fou ara mateix En Sánchez Guerra, cap del partit lliberal-conservador, qui obligà al Rei a cridar als seus consells la funesta Concentració de les esquerres?

No va ésser la mateixa *Epoca* qui va procurar amb totes ses forces que el partit conservador s'anomenés lliberal-conservador, o conservador-lliberal, per tal de no renegar de la família i de confirmar la solidaritat d'idees i d'actuació dels dos partits turnants?

No han servat els dos partits estretes relacions sempre, i, des del famós Pacte del Pardo, comés als peus del llit mortuori d'Alfons XII, han mantingut vera germanor, una coral compenetració quelcom semblant a la dels membres d'una entitat social econòmica de caràcter col·lectiu?

Per ventura ambdós partits no s'han guardat mutualment les espatlles sempre, perpetrant d'aquesta manera en la governació de l'Estat els abusos, les corrupteles, les disbauxes, les defraudacions, les injustícies, les iniquitats, les barbaritats, la passió i mort d'aquesta Espanya a la qual demostra tenir una estimació que quasi mai sentiren cap dels partits i molts pocs dels seus homes dirigents?

Tal volta dirà *La Epoca* que Cánovas fou un gran estadista, i Maura un governant honrat, i Dato un bon home, i Sánchez Guerra un home auster.

I què? Aqueixes qualitats lliuren a cap d'ells de les greus responsabilitats que deixem indicades, encara que algú d'ells fes esforços lloa-

bles per a evitar-les i sortis incontaminat de les inmundícies de la política espanyola?

Més valdria que emmudissin els òrgans dels partits històrics a qui deu Espanya totes les calamitats que l'han portada a l'abim del qual no sabem si podrà alçar-se.

El millor seria que aquests òrgans desapareguessin per sempre més perquè els seus partits no tenen redempció possible i ens estalviarien la feina de combatre'ls...

La feina a fer mentre intentin revifar-se és aquesta: blasmar-los, posar de relleu llurs malifetes, descobrir les que portaven amagades, exigir que els tribunals de justícia les persegueixin i castiguin, mostrar al poble l'obra dels partits històrics, examinar llurs respectives actuacions perquè es vegi el dèficit espantós que existeix impossible d'extingir, àdhuc capitalitzant llurs vides com si cada un d'ells fos un Lloyd Georges o un Poincaré.

Aquesta és la tasca que urgeix portar a cap per tal de fer impossible la tornada d'un règim com el que el gest de Primo de Rivera aconseguí, foragitar del poder.

I si se'ns esmenten noms de persones honorables que pertanyien a aquests partits, compadim-les, car: o bé sabien amb qui tractaven, o bé no ho sabien. Si ho sabien, la seva condescendència, minva la seva honorabilitat, i es imperdonable perquè consolidaven amb el seu bon nom homes i partits prevaricadors.

Si no ho sabien... que els soterrin cantant el *Laudate* dels infants...

No. La veritat és que els homes afiliats als dos partits, fora dels necis i els innocents, hi estaven afiliats per les seves personals conveniències, pels seus particulars negocis, per les seves desmesurades ambicions, per a fins gairebé inconfesables.

No digué En Romanones, fa poc temps, amb tot cinisme, que els favors dels governants, tenien d'ésser per als amics?

Que sofreixin ara uns i altres les conseqüències d'aquesta política impura i abjecta.

Inri!

COLL DE LES SABINES

El problema de l'habitació

Deiem nosaltres en aquestes mateixes pàgines que la solució que en la manca de pisos havia dat l'Ajuntament de Barcelona, seguint el sistema, ja amprat per la legislació de l'Estat, de subvencionar les societats constructores, no ens semblava el més adequat per la perentoricitat i exigència del mal, salvant, però, en quant a les entitats de caràcter cooperatiu dedicades a la construcció, tota bona intenció, i en part orientació.

Avui hem de parlar amb una major cruesa i denunciar als homes que els guia la idea social del cooperatisme dels abusos que en l'aspecte que ens interessa es cometien sota la seva bandera. Ja no volem esmentar les deficiències que encloï i corruptes a que dona lloc el sorteig de les cases edificades, en el qual es donen casualitats colpidores, que fan fer l'ullet de malícia a òmnibus als esperits d'una major i abrumadora bona fe. Això són vicis inherents a la condició humana de que tots, incluint-hi els cooperadors, estem investits; d'altres no n'hi haguessin!

Però l'abús està en aquells senyors que funden una cooperativa de cases barates, a base d'uns terrenys que posseeixen, els quals cobren a bon preu; a base de la institució social solliciten una subvenció, l'aconsegueixen, i llavors pensen tot seguit en desfer la societat i transformar-la en anònima, després d'haver-se cobrat del tros, com a propietaris, de les parcel·les, el que bé els ha semblat... i si després es tira endavant amb la construcció, bé i si no, també; i si la casa resulta barata, encantats de la vida, i si resulta cara, el mateix embadaliment.

Com és natural, no s'ha tingut en compte ni la situació del terreny respecte a la proximitat als centres urbans, ni altres mil falòrnies pels eixerits mortals cooperadors. El negoci, és el negoci, i prou.

Vegí's, doncs, com la crítica que solament del sistema de les subvencions fèiem del resultat de la col·laboració econòmica de l'Ajuntament de Barcelona, ve empitjorada per la realitat.

I mentre tant, després de tant discutir, estudiar, viatjar, subvencionar, cobrar i altres petits detalls, ens trobem encara els ciutadans havent de gastar-nos un ull de la cara per obtenir un piset amb la virtut de la modestia, perquè tota una casa, i barata, seria massa.

R. ROCAMORA

Els llibres nous

Preguem als autors i als editors que vulguin que donem compte de l'aparició de llurs llibres en aquesta secció, que ens en remetin un exemplar.

Ha sortit el número 1, volum II, dels "Anals" de la Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona, que consta de 187 pàgines i 12 gravats. No desmereix gens dels números anteriors.

El director de la revista, senyor Pere Muntanola, encapsala el text amb una espècie de pròleg ben escaient. A la part doctrinal hi han els articles següents: "El tracte just i el tracte legal", per F. Maspons i Anglès; "El para forzoso", per F. Hostench, i "L'application et le developpement de l'Assurance populaire en Suisse", per J. P. Seiler. A continuació s'insereix la primera part d'un interessantíssim estudi sobre la marina mercant medieval catalana, titulat "Les naus del temps del Consolat", i escrit, expressament per als "Anales", per l'enginyer senyor Joan Soldevila Cantó.

En la vida corporativa, cal assenyalar l'acord referent al règim de vacances per a la dependència, i el Reglament de Procediments.

En la secció legislativa hi ha les disposicions de caràcter social i econòmic de major interès, espanyoles i estrangeres.

Sobresurten, en la Crònica Catalana, notables informacions referents a les nostres cabdals corporacions econòmiques, institucions de caràcter social i associacions de la dependència. En la Crònica General Espanyola es troben referències d'actes, congressos i assemblees i de tot allò que té caràcter oficial en la matèria pròpia d'aquesta publicació. En la Crònica Mundial es tracta de la tasca de l'Oficina i de la Conferència Internacional del Treball, figurant-hi nodrides informacions de totes parts.

La secció bibliogràfica conté un resum de notables treballs publicats en revistes de diversos països, comentaris sintètics sobre llibres, i notes indicadores d'estudis i informacions interessants.

D'ací i d'allà

Els desgraciats reus de Terrassa han mort amb la blasfèmia a flor de llavi. Heu's-aquí els fruits de l'anarquisme. El seu esperit no s'ha desvetllat ni els moments terribles de la mort.

Els seus companys potser voldran coronar-los amb la corona del martiri.

No han mort perquè eren anarquistes, sinó perquè eren atracadors i varen matar un home.

Cal tenir-ho en compte.

Déu s'hagi apiadat d'ells.

Ningú pot negar que el nostre poble és materialista.

De totes les gestes dels homes del Directori, saben quina és la que ha estat més celebrada? L'intent de fer baixar el preu de les subsistències.

Si s'abaixa el preu del vi i de les mongetes el poble estarà content.

Entre una bandera i un plat de mongetes, els homes positivistes, que són la gran majoria, es decantaran a favor de les mongetes.

Alguns escriptors de Madrid, que s'han distingit sempre pels seus atacs sistemàtics contra la nostra espiritualitat, aprofiten els moments actuals per a escometre'ns amb més fúria i violència.

Tants polítics que hi ha a Madrid, que mereixen fortes censures per la seva actuació anti-patriòtica, i en canvi aquells escriptors no s'atreveixen a molestar-los.

No sabem quin concepte tenen del patriotisme aquells senyors.

Nosaltres no hem vist mai que els homes s'estimin a cops de fuetades.

Els diaris estrangers han comentat el gest dels militars d'una manera pintoresca o terrorífica segons els ideals polítics que defensen.

No és estrany que els estrangers que creuen que a Espanya hi ha arbres que fan castanyoles i que tots els espanyols saben tocar la guitarra, que hagin dit tantes nicieses parlant del Cop d'Estat militar.

Fa pocs dies arribà a Barcelona el representant d'una casa de pel·lícules per tal de filmar escenes terrorífiques entre militars i paisans. Com és natural es va trobar que aquí no passava res. Però

ja veureu com aprofitarà les cases enderrocades de la reforma per a donar una visió del efecte del bombardejament imaginari.

Cada vegada que ens trobem en un règim d'excepció sorgeixen de la massa anònima uns quants senyors que expliquen detalladament les notícies més inversemblants. Ells saben que el Governador farà tal cosa i que el Rei signarà un Decret que serà molt comentat.

La gent se'ls escolta talment com si parlés un oracle. I si per casualitat hi ha algun home de seny que diu la veritat, ningú se'l creu.

Si voleu que els ignorants us creguin expliqueu les coses més fantàstiques i amagueu la veritat.

Dubtaran d'un home de ciència i en canvi faran a ulls clucs tot allò que els mani fer un *curandero*.

L'Exposició Internacional del Moble està obtenint un gros èxit. Com era d'esperar ha estat molt visitada.

"La Soli" anuncia que la dita Exposició no podria celebrar-se perquè als sindicalistes no els venia bé.

Segurament creien que mai s'acabaria la impunitat i que seguirien erigint-se en dictadors de la ciutat.

En Pestaña ara no piula. Un dia o altre s'havia d'acabar el despotisme d'aquells que s'havien proposat arruinar la nostra ciutat.

Han estat detinguts uns pistolers que es dirigien a la ciutat amb un auto carregat de bombes. Diuen que les caixes en contenien més de cent cinquanta.

Però què deuriem voler fer amb tanta bomba?

Es que els pistolers han aconseguit ja ampliar el negoci i es dediquen com els grans industrials, al comerç d'exportació?

Cada dia els diaris ens parlen de la posició que pensen adoptar els polítics dels fracassats partits turnants davant de l'actitud dels militars.

Nosaltres els aconsellàrem que adoptessin la posició horitzontal.

Que juguïn fins que sentin com Fra Joan Garí una veu que els digui: Alceu-vos que Déu ja us ha perdonat.

Noticiari

ESPANYA

—L'Institut Nacional de Previsió treballa per implantar prompte el segur de maternitat obrera.

—La Junta de subsistències de Barcelona s'ocupa ara principalment de cercar els mitjans per l'abaratiment de la carn.

Vet-aquí un problema que ha d'ésser irresoluble perquè ja fa vint anys que s'estudia. I ningú en sap encara la lliçó.

—Està oberta la matrícula de l'Escola Professional per la Dona, de cinc a set de la tarda, al seu estatge, Elisabets, núm. 12, baixos.

El sensenyanments que es donen a l'Escola són: Tall i Confecció de vestits, roba blanca, capells, flors artificials i puntes i brodats, amb un complement de cultura general, segons pot veure's en els programes que a l'Escola es faciliten.

—L'Escola d'Alts Estudis Comercials de la Mancomunitat té oberta la matrícula per al curs 1923-24, que començarà el dia primer d'octubre. Les ensenyances que s'hi donen són les següents:

Geografia; Sconòmica; Mercologia; Organització d'Empreses Mercantils; Aritmètica Mercantil i Assegurances; Dret del Comerciant; Duanes i Transport; Política comercial; Moneda i Canvis estrangers; Banca i crisis econòmiques; Economia Política; Política Social.

Demés, el director de l'Escola, don Miquel Vidal i Guardiola, donarà un curs especial d'Economia Catalana, consistent en una sèrie de conferències setmanals sobre l'organització de la recollida sistemàtica de dades relatives a l'Economia de Catalunya i preparació d'un Congrés d'Economia Catalana.

—Respecte la campanya moralitzadora que porta a cap el Governador de Barcelona, ha manifestat el seu propòsit de prosseguir la seva campanya moralitzadora iniciada als music-halls, estenen les seves mesures als cinemes i als teatres.

Des d'avui seran fixats uns cartells als cinemes que diran.

“D'ordre de l'autoritat es prega al públic que guardi la compostura i la decència pròpies dels bons costums. Els que hi manquin seran expulsats del local, o multats amb 50 pessetes i els noms es donaran a la publicitat per mitjà de la premsa.”

Han estat multades amb 500 pessetes 25 mestresses de cases de prostitució, per fer sortir les dones abans de l'hora.

També han estat multades tres artistes del Novelty per cometre actes immorals i l'empressari perquè els permetia.”

Creiem que encara hi ha molta feina a fer en els quioscos i en molts cataus infectes.

—A Tarragona s'ha inaugurat l'exposició de treballs d'aprenents. A l'Ajuntament es feren discursos, havent estat el més interessant el del Cardenal-arquebisbe. Parlà en castellà, en la part adreçada a les altres autoritats, i en català quan parlà als aprenents. Féu atinadíssimes i molt oportunes consideracions, respecte de la precisió de parlar als nois la llengua que millor entenguin.

—L'Institut Català per a cecs, organisme de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, rependrà el dia primer d'octubre propinent les classes en les seves escoles especials literàries i musicals.

—La “Gaceta” publica una Reial ordre del darrer ministre d'Instrucció Pública i Belles Arts, senyor Salvaterra, disposant que es doni les gràcies a l'Institut de Previsió i a les seves Caixes col·laboradores per la tasca patriòtica i educadora que realitzen en la previsió infantil.

—El Sindicat Barcelonès de l'Agulla (Sant Pere més Alt principal), començarà les classes nocturnes per a obreres el dia primer del propinent octubre. Es donarà lliçó tots els dies de treball de dos quarts de vuit a dos quarts de nou de la nit, i hi haurà seccions de lectura, escriptura, comptes; tall i confecció; dibuix, música i labors.

ESTRANGER

—Del 1 al 8 del pròxim mes d'octubre tindrà lloc a Roma el III Congrés Internacional de Sociologia promogut per l'Institut Internacional de Sociologia dedicat a l'estudi de tots els grans problemes socials de la post-guerra.

El I. I. S. publica una interessant Revista escrita en italià, espanyol, alemany, francès i anglès, i un Diccionari de legislació social.

—El Govern italià ha resolt donar la deguda preeminència a l'ensenyament de la Doctrina Cristiana en totes les escoles del regne.

—El Prefecte del Sena, veient que els flequers, feien compliments per abaixar el preu del pa, ordenà la baixa sense escoltar-los més.

D'EXCURSIONISME

Res més interessant, certament, que les excursions al Pirineu Català, aquest Pirineu tan sublim i tan immensament bell que fou cantat un dia pel geni immortal de Verdaguer. Diem "res més interessant" pel fet de les facilitats amb les quals hom topa per a fer les excursions esmentades.

Cal sortir de Barcelona (Nord) amb qualsevol dels trens que van a Lleida. Un cop a Tàrraga, la simpàtica ciutat frontera de l'Urgell i la Segarra, una casa important per demés, el Garatge Sport, d'En Jaume Castells, situat al carrer de Ponent, us facilitarà automòbils equipats amb tot el luxe que permeten les carreteres de l'estat espanyol, ço que equival a dir que permeten viatjar amb la màxima comoditat. Disposa de turismes de dos a sis seients i d'òmnibus propis per a col·lectivitats. Els preus són sumament econòmics, tan com permeten les circumstàncies actuals. Això vol dir que si els amants de la naturalesa no aprofiten una tal avinentesa per a visitar aquest estiu les bel·leses immenses i incomparables del nostre Pirineu, serà perquè no voldran, ja que comoditats i facilitats no poden haver-n'hi més, certament.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLANTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Habana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Habana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Habana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Habana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colòmbia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Habana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curasao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canaries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Póo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Póo el 2, fent les escales de Canaries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals la Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

LEGIA

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

PER A ENRIQUIR

la sang, augmentar la gana i fortificar el sistema nerviós, és un medicament sens rival l'aixarop

Hipofosfitos Salud

També es recepta a les criatures delicades i malaltices. Favoreix en ells el desenrotllament del sistema óssi. Totjust començat a pendre'l, la rosada color de llurs galtetes proclama les excel·lències del preparat. Aprovat per la **Reial Acadèmia de Medicina i Cirugia** :: 29 ANYS D'EXITS EN CREIXENÇA.

Avis: Rebutgi's el pot si no s'hi llegeix en l'etiqueta exterior, amb tinta vermella, «HIPOFOSFITOS SALUD» perquè amb freqüència i per a major lucre en la venda, hom n'ofereix de similars

FRANQUEO CONCERTADO

Atenes A. G. Provença, 197